

Tarveselvitys

Ylivieskan liikuntakeskus

Sisällys

TARVESELVITYKSEN TAUSTAA	2	
NYKYTILA ANALYYSI	2	
LIIKUNTASALI	4	
TENNISHALLI	5	
KEILAHALLI	5	
PYSÄKÖINTIALUEET, LIIKENNE	5	
UIMAHALLI	6	
<i>Käyttäjät</i>	6	
<i>Aulatilat ja asiakaspalvelu</i>	7	
<i>Puku- ja pesuhuoneet, saunat</i>	8	
<i>Allastilat</i>	8	
<i>Oheistilat- ja palvelut</i>	13	
LIIKUNTAKESKUS – NYKYINEN TEKINEN TILA	15	
<i>Rakennuksen kunto</i>	15	
<i>Uimahallin allasvesitekniikka</i>	15	
<i>Uimahallin allasveden käsittelyjärjestelmä</i>	16	
<i>Ilmanvaihtokoneet</i>	16	
<i>Lämmönjakokeskus</i>	17	
<i>Käyttövesijärjestelmä</i>	17	
<i>Saunat sekä pesu- ja pukuhuoneet</i>	17	
<i>Allastilat</i>	18	
<i>Kiinteistöautomaatiojärjestelmä</i>	18	
LIIKUNTAKESKUKSEN TARPEET	20	
PYSÄKÖINTI JA LIIKENNE	20	
AULATILAT JA ASIAKASPALVELU	21	
PUKEUTUMIS- JA PESEYTYMISTILAT	21	
SAUNATILAT	21	
ALLASTILAT JA TOIMINNOT	22	
MUUT LIIKUNTAKESKUKSEN TILAT JA LIIKUNTAKESKUKSEN SAAVUTETTAVUUS	23	
URHEILUSEUROJEN OSALLISTAMINEN	25	
TEKNISET TARPEET	27	
ALUSTAVA KUSTANNUSARVIO	27	
ALUSTAVA AIKATAULU	27	
KAAVATILANNE	28	
TIIVISTELMÄ	28	

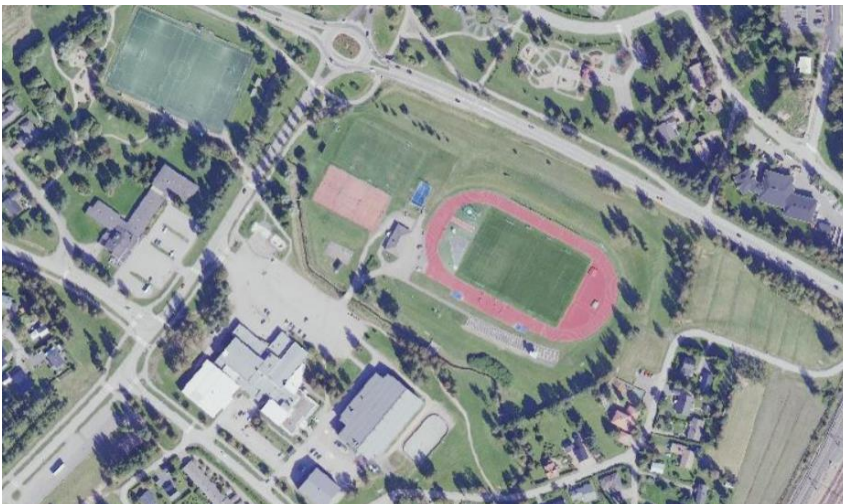
Tarveselvityksen taustaa

Ylivieskan liikuntakeskus on toiminut ylivieskalaisten liikuttajana jo yli puolen vuosisadan ajan. Ylivieskan uimahalli ja liikuntasali rakennettiin vuonna 1969, Toimintoja kehitettiin 1980-luvun alku- ja loppupuolella, kun liikuntakeskukseen laajennettiin squash-kentät, keilahalli, takka- ja kokoushuoneet sekä tennishalli. Uimahallin perusparannuksia on tehty noin 20 vuoden välein, vuosina 1988 ja vuonna 2007. Edellisestä uimahallin perusparannuksesta on aikaa 17 vuotta, joten on ajankohtaista suunnitella ja selvittää, kuinka uimahalli ja muu liikuntakeskus toimii ylivieskalaisten liikuttajana myös seuraavat vuosikymmenet.

Ylivieskan liikuntakeskus ja laajemmin liikuntapuisto palveluineen on nähtävä kokonaisuutena ja siitä tulee luoda ympärivuotisesti käytössä oleva eri ikäryhmiä houkutteleva ja palveleva kokonaisuus, vapaa-ajan- ja messukeskus. Lisäksi tulee kartoittaa muut konseptiin sopivat palvelut. Nykyisiä ja uusia palveluja tukevia erilaisia lisäpalveluja alueelle voisivat olla mm. kaupalliset hyvinvointipalvelut (hieronta, fysioterapia), yksityinen kuntosalitoiminta, ravintola- ja kahvilapalvelut sekä tapahtuma- ja messupalvelut.

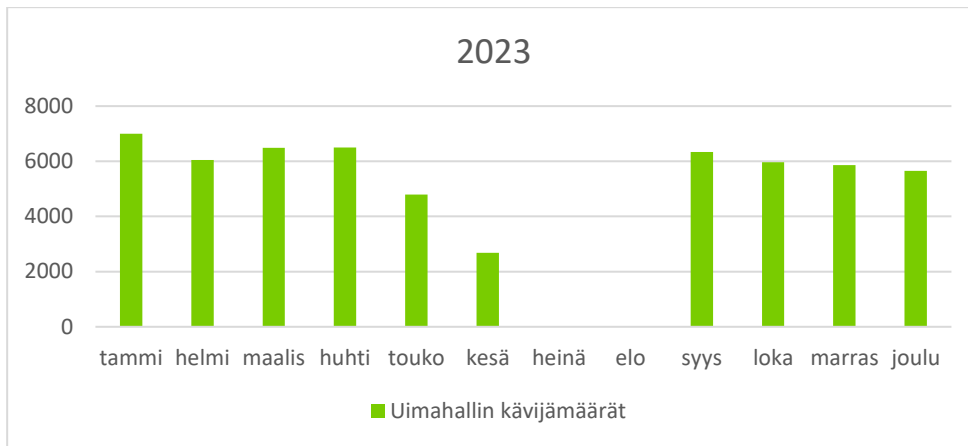
Nykytila analyysi

Ylivieskan liikuntakeskus sijaitsee Ylivieskan liikuntapuistossa, hyvien kulkuetäisyyksien päässä. Liikuntapuistossa sijaitsee liikuntakeskuksen lisäksi jäähalli, ulkojää-kaukalo, yksityinen padel-halli sekä ulkopadel-kenttä, yleisurheilukenttä, 2 jalkapallokenttää, 3 tenniskenttää sekä skeittipaikka. Urheilupuiston välittömässä läheisyydessä kulkee 20 väyläinen frisbeegolf rata sekä ympärivuotisesti kovasti käytetyt kuntopolut/hiihtoreitit, luontopolut sekä kuntoportaat.

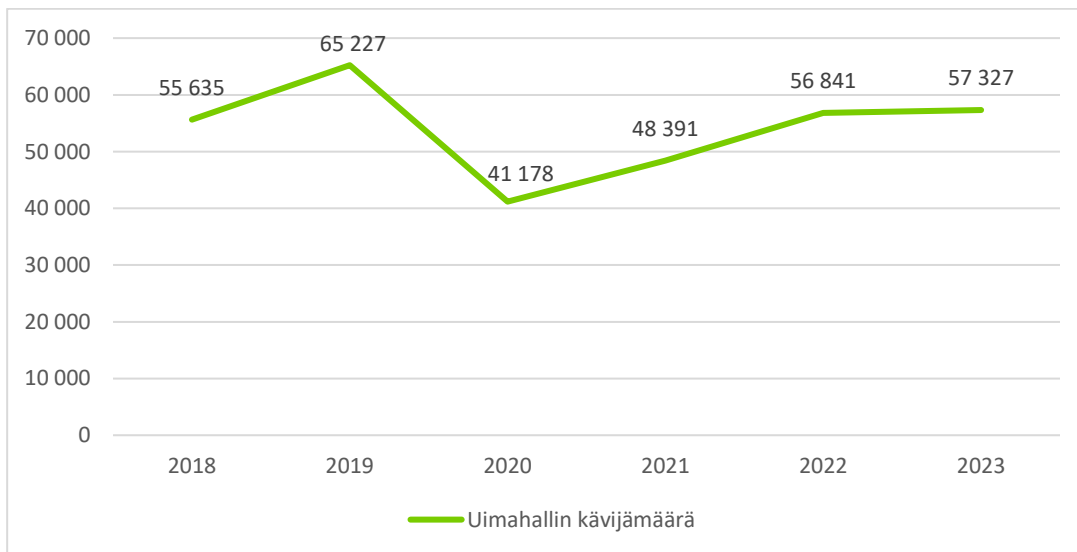
kuva 1. Liikuntakeskus ja liikuntapuisto.

Vuonna 1969 valmistunut liikuntakeskus pitää sisällään uimahallin, liikuntasalin, tennishallin, keilahallin, 3 squash koppia, yksityisen kuntosalin, kahvio-messin sekä neuvottelu- ja kokoustiloja. Liikuntakeskus houkuttelee nykypäivänä runsaasti liikkujia eri ikäryhmistä, joskin käyttö on jakautunut epätasaisesti kalenterivuoden aikana. Liikuntakeskus on rakentunut vuosikymmenten aikana vaiheittain, mikä haastaa osittain kiinteistön toiminnallisuutta ja esteettömyyttä.

Kaavio 1. Ylivieskan uimahallin kävijämäärän (57 327kpl) jakautuminen kuukausittain.

Uimahallin kävijämäärät ovat palautuneet lähes normaalille tasolle koronan jälkeen. Keskimäärin Ylivieskan uimahallissa on vuodessa käynyt asiakkaita noin 60 000. 2000-luvun kävijäennätys on vuodelta 2019, jolloin uimahallissa kävi vuoden aikana 65 227 asiakasta. Suurimpia asiakasryhmiä uimahallissa ovat lapset ja nuoret, uimaseurojen harrastajat, sekä eläkeläiset.

Kaavio 2. Ylivieskan uimahallin kävijämäärät 2018–2023.

Uimahallin allasneliöiden riittävyys on asettanut haasteen vuosittain kasvavalle kävijämäärälle. Uimahallin isoallas on edellisen kerran peruskorjattu nykyiseen kokoonsa vuonna 2007. Ylivieskan väkiluku on kasvanut vuoden 2007 jälkeen hieman vajaa 1 600 henkilöä sekä uimahallin harrasteryhmien käyttötarve on monipuolistunut.

Muiden liikuntakeskuksen liikuntatilojen käytön osalta, käyttöasteet ovat pääosin korkeita. Huomion arvoista on, että liikuntakeskuksen tiloja käytetään aktiivisesti päivä aikaan lähikoulujen liikuntatuntien käytössä, sekä järjestöjen päiväajan toimintojen käytössä.

Tila	päiväkäyttö klo 8–17 (käyttöaste %)	iltakäyttö klo 17–21 (käyttöaste %)
Liikuntasali	36,3 %	63,4 %
Tennishalli 1 (tennis)	41,1 %	75,2 %
Tennishalli 2 (Salibandy)	30,7 %	77,3 %
Squash 1 / 2	6,3 % / 1,8 %	17,4 % / 9,9 %
Keilahalli * (1.1–31.5)	64,32 %	
Liikuntasali - aula	13,9 %	20,2 %

Taulukko 1. Liikuntakeskuksen eri liikuntatilojen käyttöasteet vuonna 2023

Ylivieskan kaupungin kehittyneet sisäliikuntapaikka-verkoston laajenemisesta huolimatta liikuntakeskuksen olosuhteet ovat säilyttäneet tarpeen eri lajien käyttäjien keskuudessa. Esimerkiksi tilojen iltakäytön käyttöasteet ovat kasvaneet keskimäärin 2–4 % vuodesta 2015. Ylivieskan väkiluvun kasvaessa sekä lajitarjonnan lisääntyessä, tilojen käytön tarve ja tilojen monikäyttöisyys kasvaa jatkuvasti.

Liikuntasali

Ylivieskan liikuntakeskuksessa sijaitseva liikuntasali on kooltaan 605m². Liikuntasalin lisäksi tilasta löytyy näyttämö sekä katsomo-osio. Liikuntasali palvelee tällä hetkellä monipuolisesti eri lajeja. Viikoittaisessa käytössä pääkäyttäjät ovat pesäpalloilijat, yleisurheilijat sekä sulkapalloilijat. Näiden lisäksi tilassa järjestetään viikoittain muun muassa eri ikäisten ryhmäliikuntatunteja. Ottelutapahtumien osalta liikuntasalia käytetään myös muun muassa lentopallo sekä koripallo-otteluiden järjestämiseen. Liikuntasali toimii myös liikuntakeskuksella järjestettävien tapahtumien keskuksena. Liikuntasalin perusparannuksia on tehty 1992, jolloin salin lattiamateriaali vaihdettiin, sekä seinäpinnat ja katsomorakenteet maalattiin ja ehostettiin. Nykyinen lattiamateriaali on taraflex matto. Vuoden 1992 jälkeen lattiaan on teipattu uusien lajien lattiamerkkauksia, muita perusparannuksia ei ole tehty.

Tennishalli

Ylivieskan liikuntakeskuksessa sijaitseva noin 1200m² tennishalli on rakennettu vuonna 1986. Tennishalli pitää sisällään kaksi aluetta, joista toinen on tennikseen soveltuva Bolltex-kenttä ja toinen Tarkett Omnisport Excel pinnalla oleva kenttä, joka soveltuu muun muassa salibandyyn sekä sulkapalloon. Myös tenniskentän puolella on eri lajien käyttäjiä, muun muassa pesäpalloa, golfia sekä frisbee golfia. Tenniskentän puoleisesta osiosta löytyy myös sisäseinäkiipeily mahdollisuus. Tenniskentän puoleinen lattiapinta on vaihdettu vuonna 2008 ja salibandypuolen muovimatto pinta vuonna 2010.

Keilahalli

Ylivieskan liikuntakeskuksessa sijaitsee vuonna 1988 rakennettu keilahalli. Hallissa on kuusi rataa ja lisäksi asiakaspalvelupiste, toimistotila, kaksi pesu- ja pukutilaa sekä katsomo-osio. Keilahalli sijaitsee liikuntakeskuksen alakerran ikkunattomassa kellaritulassa. Keilahalli on uusittu asiakaspalvelupisteen sekä katsomon osalta vuonna 2009. Kesällä 2023 sattuneen vesivahingon johdosta keilahalli on jouduttu uusimaan keilakoneita lukuunottamatta perusteellisesti vuoden 2024 alkupuolella. Keilahallin korjaustyöt valmistuivat kevään 2024 aikana. Keilahallin pisteenlaskentajärjestelmä on tulossa toimintavarmuudeltaan ja käytettävyydeltään elinkaarensa päähän ja niiden uusimiseen tulee varata määrärahaa lähivuosina.

Vuosittain keilahallia käytetään ratatunteina mitattuna noin 7 000h. Päivisin hallia käyttävät seniorit ja koululaiset. Iltaisin käyttäjinä ovat keilaseurat ja yksittäiset keilaajat. Ylivieskassa on 3 keilaseuraa, Ylivieskassa toimii lisäksi keilailun aluejärjestö: Ylivieskan keilailuliitto. Viime vuosina keilailun harrastemäärät ovat olleet kasvussa.

Pysäköintialueet, liikenne

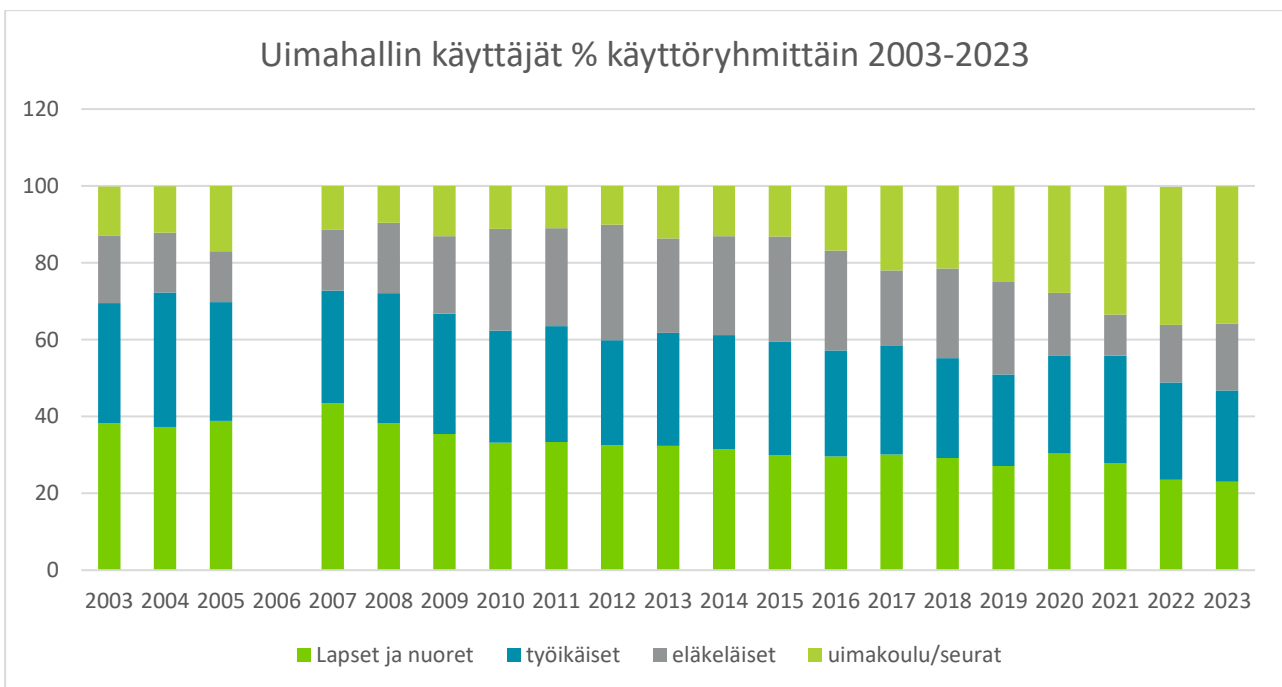
Ylivieskan liikuntakeskus sijaitsee Savontien varressa, Ylivieskan keskusta-alueen välittömässä läheisyydessä. Liikuntakeskukselle pääsee liikenneymyrän kautta suoraan valtatie 27 (Savontie). Valtakatu yhdistää liikuntakeskuksen erinomaisesti kaupungin keskustaan sekä Salmiperäntie vastaavasti kasvavalle ja tiheään asutulle Salmiperän ja Toivonpuiston alueelle. Liikuntakeskukselle johtaa myös useita hyväkuntoisia kevyenliikenteen väyliä eri ilmansuunnista.

Liikuntakeskuksen alueella on pysäköintipaikkoja pohjoispuolella (yleisurheilukentän puoli) sekä eteläpuolella. Vuonna 2021 valmistunut yksityinen Padelhalli vähensi hieman alueen paikoitusalueita liikuntakeskuksen eteläpuolelta. Eteläpuolen parkkialue palvelee liikuntakeskuksen lisäksi myös jäähallin käyttäjiä. Pohjoispuolen paikoitusalue palvelee liikuntakeskuksen lisäksi tennis, yleisurheilu- sekä jalkapallokenttien käyttäjiä kesäaikaan. Ongelmana on pysäköintipaikkojen vähyyys, erityisesti kesäaikaan. Paikoitusalueella pysäköintipaikkojen merkinnät ovat puutteellisia, minkä johdosta liikkennöinti ruuhka-aikaan on paikoin haastavaa.

Uimahalli

Suomen ensimmäinen uimahalli - Yrjönkadun uimahalli avattiin Helsingissä vuonna 1928. Tällä hetkellä Suomessa on reilu 300 uimahallia ja kylpylää. Ylivieskaan uimahalli saatiin vuonna 1969, jolloin Ylivieskan uimahalli avattiin yleisölle. Uimahallia on laajennettu ja peruskorjattu kaksi kertaa, vuosina 1988 sekä 2007. Näiden runsaan 55 ylivieskalaisen uimahallivuoden aikana uimahallien käyttökulttuuri ja asiakkaiden tarpeet ovat muuttuneet runsaasti niin Ylivieskassa kuin Suomessakin. Uimahalleja ei enää koeta pelkinä liikuntapaikkoina, joihin tullaan suorittamaan liikuntasuoritus. Yhä enemmän uimahalleihin tullaan viettämään vapaa-aikaa ja viihtymään kokonaisvaltaisesti erilaisista palveluista nauttien. Ylivieskan uimahallilla on suuri merkitys ylivieskalaisten eri ikäryhmien arjessa ja hyvinvoinnin tukemisessa.

Käyttäjät

Kaavio 3. Ylivieskan uimahallin käyttäjäryhmien jako prosentteina kaikista käyttäjistä 2003–2023.

Ylivieskan uimahalli on erityisen suosittu lapsiperheiden keskuudessa. Huomioitavaa on, että käyttäjäryhmittäin tarkasteltuna, urheiluseurojen käyttäjämäärät ja sitä kautta käytössä ollut allastila on noussut merkittävästi 2000-luvulla. Urheiluseurojen käyttäjien osuus on noussut 25 % 2000-luvun aikana. Urheiluseurojen kasvaneet harrastajamäärät ja sitä kautta noussut tilantarve haastaa tasapainon löytämisessä sopivan allastilan jaon suhteen. Samaan aikaisesti Ylivieskan väkiluku on kasvanut ja sitä kautta kuntalaisten tarve uimahallin käytölle on myös noussut. Eläkeläisten osuus kävijämäärissä nousi tasaisesti aina 2019 vuoteen saakka. Koronapandemian jälkeen palautumista on alkanut tapahtua, mutta erityisesti eläkeläisten osuus kaikista käyttäjistä on edelleen vähäisempi.

Yksi merkittävä käyttäjäryhmä uimahallin päiväkäytössä on koululaisuinnit. Vuonna 2023 uimahallissa kävi koululaisuimareita yhteensä 11 484kpl, mikä on noin 20 % kaikista uimahallin käyttäjistä. Koululaisuinnit sijoittuvat varsinaisen uimahallin aukioloaikojen ulkopuolelle, päättyen viimeistään klo 14. Alle 16-vuotiaiden laskeva uintikäyntien määrä (taulukko 3) herättää huolen uimataidon oppimisen kannalta. Ylivieskan uimahallin tulisi pystyä ympäristönä toimimaan kannustavana ja virikkeitä tarjoavana uimahallina houkuttelemaan nuoria uimareita jatkossa kasvavissa määrin.

Suomen uimaopetus- ja hengenpelastusliiton (SUH) Taloustutkimus OY:ltä vuonna 2020 tilaaman Uimahallien asiakasbarometrin (asiakastyytyväisyyskyselyn) mukaan, 34 % kaikista vastaajista (15–79-vuotiaat) ilmoittaa oppineensa uimataidon uimahallissa, mikä on 11 prosenttiyksikköä enemmän kuin edellisessä tutkimuksessa (2016). Erityisesti nuorimman ikäryhmän (15–24-vuotiaat) kohdalla uimahallin merkitys on huomattava. Osuus on nyt 59 %, kun se vuonna 2016 oli 48 %. Myös ihmisten uimataidossa näkyy kehitystä. 54 % vastaajista ilmoittaa harrastavansa uintia vähintään kerran vuodessa ja 27 % vähintään kerran kuukaudessa. Ensimmäisessä asiakasbarometrissa (2010) vastaavat osuudet olivat 49 % ja 17 %. Kolmannes 65–79-vuotiaiden ikäryhmästä ilmoittaa harrastavansa uintia tai muuta vesiliikuntaa uimahallissa vähintään kerran kuukaudessa.

Aulatilat ja asiakaspalvelu

Ylivieskan liikuntakeskukseen sisäänkäyntejä on kaksi, sisäänkäynti pohjoispuolelta (yleisurheilukentän puoli) sekä eteläpuolelta. Eteläpuolen sisäänkäynti toimii uimahallin pääsisäänkäyntinä, mistä kulku tapahtuu suoraan uimahallin kahvioon, Messiin. Sisäänkäynti pääovesta tapahtuu sähköisesti avautuvista ovista, jotka ovat välttämättömät liikuntarajoitteisille asiakkaille ja helpottavat myös lapsiperheiden kulkua. Uimahallin kahvio Messi pitää sisällään 32 asiakaspaikkaa, jotka on hajautettu istumaryhmittäin. Liikuntakeskuksen asiakaspalvelu tapahtuu kahvio Messin työntekijöiden toimesta. Asiakaspalvelussa työskentelee työvuorossa aina yksi työntekijä kerrallaan.

Kuva 2. Ylivieskan uimahallin kahvio Messi.

32 asiakaspaikkaa sisällään pitävä kahvio Messi toimii liikuntakeskuksen oheispalveluiden keskittymänä. Asiakaspalvelupisteen sijainti on toimiva, joskin ruuhka-aikaan tila voi käydä hieman ahtaaksi. Muiden tilojen valvonta tapahtuu kameravalvonnan välityksellä. Kassan sekä kahvion muut työtilat ovat tehokkaalla käytöllä ja ne luovat raamit ja resurssit sille, minkälaista toimintaa ja palveluita kahviossa pystytään toteuttamaan. Liikuntakeskusta on kehitetty ja rakennettu vaihteittain, mikä näkyy aula- ja käytävätilojen epäkäytännöllisyytenä. Sokkelomainen rakenne on haastava esteettömyyden sekä opastusten näkökulmasta. Liikuntakeskuksen käytäviä ja eri osioita erottaa toisistaan useat väliovet. Väliovet eivät toimi sähköisesti, joten jokainen ovi tulee käydä lukitsemassa manuaalisesti päivittäin. Tämä haastaa tilojen käyttöä viikonloppuisin ajankohdilla, jolloin henkilökunta ei ole paikalla.

Puku- ja pesuhuoneet, saunat

Pukutilat ovat pääsääntöisesti pohjaratkaisultaan alkuperäisestä 1960-luvun hallista. Pukuhuoneiden kaappimäärä on yhteensä 167 kaappia. Kaapeista 77 sijaitsee miesten puolella ja 90 naisten pukuhuoneen puolella. Wc-tiloja löytyy molemmista pukuhuoneista kaksi kappaletta, joista toinen on esteetön.

Pukuhuoneet ja pesuhuoneet ovat yhdessä tasossa, joten kulku muilta osin on esteetön. Suihkuja pukuhuoneessa on yhteensä 23 kappaletta. Suihkuista miesten puolella on 8, naisten puolella 12 ja takkahuoneessa 3. Suihkujen määrä erityisesti ilta-aikaan on mitoitukseltaan ajoittain vähäinen. Molemmista pukuhuoneista löytyy sauna. Saunojen lauteet vaihdettiin kesällä 2022. Kokoustila takkahuoneen yhteydessä on myös peseytymistilat sekä sauna, joka tarjoaa erityisryhmille tai käyttäjille, jotka toivovat pukuhuoneelta yksityisyyttä mahdollisuuden yksityiseen pukutilaan. Takkahuoneen sauna mahdollistaa saunomisen myös pyörätuoliasiakkailta. Takkahuone on iltaisin myös kokouskäytössä, mikä aiheuttaa tilanteita, ettei yksityistä pukutilaa pystytä tarjoamaan.

Allastilat

Ylivieskan uimahallin allasosaston pinta-ala on 842m², joista altaita on 380m². Sauna sekä pesu- ja pukutilat mukaan laskettuna kokonaispinta-ala on 1210m². Altaita on kaiken kaikkiaan viisi; iso allas, uimaopetusallas, lasten allas, kylmäallas sekä kuntoutusallas. Uimahalli on valmistunut 1969. Vuonna 1988 hallin on tehty laajennus, jolloin on rakennettu lastenallas, poreallas (nykyinen kylmäallas) sekä kuntoutusallas. Altaiden lisäksi allasosastolta löytyy höyrysauna sekä katsomotasanne. Allasosastolta löytyy yksi wc-tila.

Vanhan uimahallin betonirunko on pilari- ja palkkirakenteinen. Uimahallin laajennusosa on teräsrunkoinen. Uimahallin allasrakenteet on peruskorjattu 2007. Peruskorjauksessa allasrakenteille on tehty seuraavat korjaustoimenpiteet:

- Alkuperäisten ja laajennusosien uima-altaiden vanhojen pohjalaattojen päälle on tehty uudet pohjalaatat kevytsoratäytön päälle (Uimaopetusaltaan pohjalaatta on uusittu)

- Alkuperäisten altaiden seinien betonirakenteet on uusittu/uudet seinät on valettu vanhojen seinien kylkiin.
- Kaikkien altaiden pintarakenteet on uusittu.
- Alkuperäisten altaiden (25 m ja uimaopetusallas) viereiset lattian vaakarakenteet on uusittu (huoltotilojen kattolaatat)
- Vuoden 1988 laajennuksessa tehtyjen altaiden ympäröiviin lattiapintoihin on valettu uusi pintalaatta, joka on vedeneristetty.

Ylivieskan uimahalliin teetettiin kesällä 2023 allasrakenteiden sekä allastekniikan kuntoarvio ja elinkaariennuste.

Pääallas

Uimahallin pääallas on 25 m pituinen ja 10 m levyinen. Pääaltaan matalan päädyn vedensyvyys on 1,2 m ja syvän pään syvyys 2,5 m. Pääallas on viisiratainen, jonka on vesipinta-alaltaan 250m². Pääallasta käyttää kuntouimareiden lisäksi ala- ja yläkoululaiset, uimaseurat ja uimakoulut sekä vesijumppaajat. Lisäksi aukioloaikojen ulkopuolella harjoittelemassa käyvät urheilusukeltajat sekä uimaseuralaiset.

kuva 3. Ylivieskan uimahallin pääallas

Pääallas on ajoittain erittäin ruuhkautunut, eikä allastilaa ole tarjota varsinkaan arki-iltaisin vastaamaan niin kuntalaisten kuin urheiluseurojen tarpeita. Allastilan riittämättömyyttä korostaa kapea rataleveys (2 m), nykyajan ohjeistuksen mukaan rataleveys olisi hyvä olla 2,5 m. Kapean rataleveyden takia yhdellä radalla ei mahdu uimaan montaa uimaria samanaikaisesti. Kapea rataleveys korostuu kilpauimareiden osalta, jolloin riski sille, että uimareiden kädet ja jalat alittavat rataköydet kasvaa. Kuntouimareilla on käytössä 2 rataa 1–1,5 h ajan arki-iltaisin, muina aikoina käytössä on ainoastaan yksi rata. Altaaseen pääsee sekä tikkaita että portaita / liuskaa pitkin. Liuska sijaitsee vesijuoksijoiden varatun 1 radan puolella ja uimaopetusaltaan päässä. Uimaopetus allas on pukuhuoneista katsottuna pääaltaan toisessa päässä. Vesijumppat pidetään pääaltaan matalassa päässä ja hallin aukioloaikoina kahdella reunimmaisella

radalla lasten altaasta katsottuna. Musiikki ja ohjaajanäänät kuuluvatkin jumppien aikana koko hallissa, mikä voi häiritä osaa käyttäjiä.

Kesällä 2023 toteutetun allasrakenteiden- sekä allastekniikan kuntoarvion mukaan, päältäan kunto on kokonaisuutena hyvä. Laatoituksissa havaittiin yksittäisiä vaurioita ja laattasaunoissa paikoin normaalia kulumaa ja rakoilua. Huoltotilan puolella altaan seinien pinnoilla havaittiin pystysuuntaista halkeilua, jotka on todennäköisesti kuivumiskutistumasta johtuvaa. Halkeilujen kohdalla havaittiin vain yksittäisen vesivuodon aiheuttamaa jälkeä. Lisäksi huoltotilan puolella havaittiin suuri vaakasuuntainen halkeama, joka paikannettiin vanhan pohjalaatan sekä kevytsoratäytön väliseen valusaumaan. Allasrakenteiden ja kävelytasojen välisissä liittymissä havaittiin monin paikoin vesivuotojen aiheuttamaa jälkeä. Altaasta otettujen laboratorionäytteiden perusteella betonin runkoaineksessa on runsaasti alkalireaktiolle potentiaalista kiviainesta, joka on aiheuttanut betoniin jonkin verran paikallisia mikrosäröilyjä. Yksittäinen mikrosärö ulottuu pohjalaatassa noin 155 mm syvyyteen ja seinässä noin 45 mm syvyyteen.

Allasrakenteiden tekninen käyttöikä on yleisesti noin 20–30 vuotta. Tällä hetkellä allas on 15 vuotta vanha. Koska betonirakenteet sisältävät runsaasti alkalireaktiivista kiviainesta, on alkalireaktion jatkuminen todennäköistä tulevaisuudessa. Betoniin syntyvät vauriot, kuten halkeamat ja säröt, edistävät betonivaurioiden syntymistä tulevaisuudessa kiihtyvällä tahdilla. Tutkimuksen perusteella altaalla on arviolta teknistä käyttöikää vielä 10 - 15 vuotta jäljellä.

Uimaopetusallas

Uimaopetusallas on noin 10 m pituinen ja noin 4,5 m leveä. Altaan matala pää on 0,2 m ja syvä pää 0,8 m syvyinen. Uimaopetusallas on pääosin lasten ja nuorten käytössä. Allas palvelee nimensä mukaisesti uimaopetusta.

Kuva 4. Ylivieskan uimahallin uimaopetusallas.

Alkuperäinen uimaopetusallas on purettu vuoden 2007 peruskorjauksen yhteydessä kokonaisuudessaan ja altaan pohjalaatta sekä seinät on tehty uudelleen nykyiseen malliin. Uimaopetusallas sijaitsee allastilan pohjoispäässä. Altaaseen kuljetaan kuvan 4 etureunassa sijaitsevalta reunalta laskeutuvia askelmia pitkin. Allas palvelee uimaopetusta ja ilta aikaan lasten ja nuorten vapaata käyttöä. Uimaopetuksessa ryhmät yleensä jaetaan kahteen ryhmään, joista toinen on uimaopetusaltaassa ja toinen lasten altaassa. Ryhmäjako johtuu uimaopetusaltaan pienestä koosta. Myöskään hallin auki ollessa ei ole mahdollista järjestää ohjattua toimintaa (uimaopetus, vauvauinti) uimaopetusaltaassa. Viikonloppuisin altaassa pidetään aukioloaikojen ulkopuolella uimaseuran uimakoulua. Uimaopetusallas sijaitsee isojen lasipintojen läheisyydessä, minkä takia erityisesti talviaikaan asiakkaat antavat paljon palautetta kylmyyden tunteesta altaassa sekä altaan läheisyydestä.

Kesällä 2023 toteutetun allasrakenteiden- sekä allastekniikan kuntoarvion mukaan, uimaopetusaltaan kunto on kokonaisuutena hyvä. Aistinvaraisesti uimaopetusaltaan allastilan puoleisissa pinnoissa ei havaittu merkittäviä puutteita tai vaurioita. Laatoituksissa havaittiin yksittäisiä vaurioita ja laattasaumoissa paikoin normaalia kulumaa sekä rakoilua. Huoltotilan puolella altaan seinien pinnoilla havaittiin pystysuuntaista halkeilua, jotka on todennäköisesti kuivumiskutistumasta johtuvaa.

Altaasta otettujen laboratorionäytteiden perusteella betonin runkoaineksessa on runsaasti alkalireaktiolle potentiaalista kiviainesta, joka on aiheuttanut betoniin jonkin verran paikallisia vaurioita, kuten mikrosäröilyjä. mikrosärö ulottuu pohjalaatassa noin 64 mm syvyyteen ja seinässä noin 5 mm syvyyteen. Tutkimusten perusteella altaan rakenteissa on havaittavissa vähäisesti alkavaa alkalikiviainesreaktion aiheuttamaa vaurioitumista, mutta näytteiden perusteella vaurioituminen ei ole vielä heikentänyt betonirakenteiden kuntoa. Tutkimuksen perusteella altaalla on arviolta teknistä käyttöikää vielä 10 - 15 vuotta jäljellä.

Lasten allas

Ylivieskan uimahallin lasten allas on noin 8 m pituinen ja noin 8 m leveä. Altaan matala pää on 0,3 m ja syvä pää 0,8 m syvyinen. Lasten altaan yhteydessä on matala, noin 0,1 m syvyinen, pienten lasten kahluuallas "lätäkkö". Lasten altaassa sijaitsee myös vesiliukumäki.

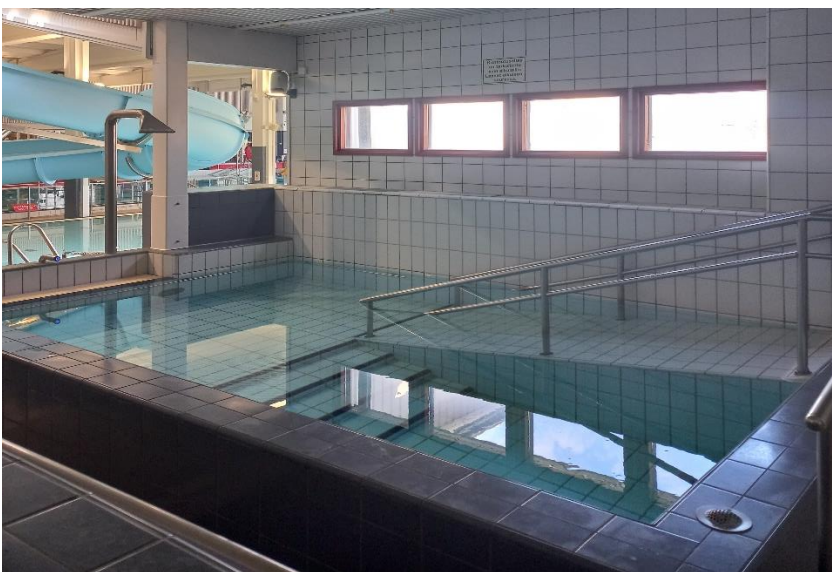
Kuva 5. Ylivieskan uimahallin lasten allas.

Vanha lasten allas on rakennettu vuoden 1988 peruskorjauksen yhteydessä. Vuoden 2007 peruskorjauksessa vanhan lasten altaan päälle on rakennettu uudet lasten altaan betonirakenteet. Lasten allas on suurella käytöllä lasten ja nuorten kävijöiden keskuudessa. Altaan reilumpi koko verraten uimaopetusaltaaseen mahdollistaa suuremman määrän uimareita kerralla altaaseen. Vesiliukumäki laskee altaan toiseen reunaan, ja onkin hyvin suosittu ruuhka-aikaan. Lasten allas on sijainniltaan loistava, sillä uimavalvojan koppi sijaitsee aivan lasten altaan vieressä. Allasprofiili on hyvä ja palvelee myös uimaopetuksessa hivenen vanhempia oppilaita. Altaaseen pääse askelmia pitkin pääaltaan puoleiselta sivulta tai portaita pitkin vesiliukumäen alastulon vasemmalta puolelta, kuntoutusaltaan vierestä. Pienten lasten kahluuallas on melko vähäisellä käytöllä, joskaan se ei vie paljoa tilaa allashuoneesta. Kahluuallasta ei ole erillisiä toimintoja tai virikkeitä pienimmille uimareille, mikä voi osaltaan selittää kahluuallasta vähäisempää käyttöä.

Kesällä 2023 toteutetun allasrakenteiden- sekä allastekniikan kuntoarvion mukaan, lasten altaan kunto on kokonaisuutena tyydyttävä. Laatoituksissa havaittiin yksittäisiä vaurioita ja laattasaumoissa paikoin normaalia kulumaa sekä rakoilua. Vuoden 2007 altaasta otettujen laboratorionäytteiden perusteella betonin runkoaineksessa on runsaasti alkalireaktiolle potentiaalista kiviainesta, joka on aiheuttanut betoniin jonkin verran mikrosäröilyä ja halkeilua. Havaitut vauriot ovat paikallisia ja laskevat yksittäisten näytteiden kunnon ja laadun välttäväksi/tyydyttäväksi. Lasten altaan viereisessä huoltokäytävässä havaittiin kävelytason ulkoseinään liittyvässä betonirakenteessa betonin murtumista sekä korroosiovaurioituneita teräksiä. Tutkimuksen perusteella vuoden 2007 altaalla on arviolta teknistä käyttöikää vielä 10–15 vuotta jäljellä.

Kuntoutusallas

Ylivieskan uimahallin kuntoutusallas on rakennettu vuoden 1988 peruskorjauksen yhteydessä. Terapiaallas on kooltaan noin 4,6 m x 3 m. Altaan syvyys on syvimmillään 1,2 m.

Kuva 6. Ylivieskan uimahallin kuntoutusallas.

Kuntoutusaltaassa sijaitsee niskahartia-alueen sekä kaksi pohjasta ja seinästä tulevaa hierontapistettä. Allas on muodoltaan neliskanttinen ja altaaseen mennään laskeutuvaa liuskaa pitkin. Kuntoutusallas on suosittu ja käytöltään uimahallin yksi "tavoitelluimmista" altaista. Lämpöisen veden takia allas on myös nuorison suosiossa, jolloin altaan tila on ajoittain tiiviillä käytöllä. Altaan koon takia ohjattua toimintaa ei voida järjestää kuntoutusaltaassa.

Uimahallin kuntoutusaltaan runkorakenteet ovat vuodelta 1988. Kuntoutusaltaan laatoitukset sekä altaan seinien runkobetonien pinnat on tasoitettu ja pohjalaatan pintaan valettu pintalaatta vuoden 2007 peruskorjauksen yhteydessä. Kesällä 2023 toteutetun allasrakenteiden- sekä allastekniikan kuntoarvion mukaan, kuntoutusaltaan kunto on kokonaisuutena tyydyttävä. Laatoituksissa havaittiin yksittäisiä vaurioita ja laattasaumoissa paikoin normaalia kulumaa sekä rakoilua. Altaan seinien ulkopinnoilla havaittiin jonkin verran alustastaan irti olevia laatoituksia. Huoltotilan puolella altaan kohdalla havaittiin vesivuotojen aiheuttamaa jälkeä sekä korroosiovaurioituneita teräksiä alapinnoilla.

Altaasta otettujen laboratorionäytteiden perusteella betonin runkoaineksessa on runsaasti alkalireaktiolle potentiaalista kiviainesta. Altaan seinissä, laatoituksen alla oleva tasoitekerros on huonokuntoinen, joka voi aiheuttaa tulevaisuudessa laatoituksien irtoamista. Tutkimuksen perusteella altaan kantavilla rakenteilla on teknistä käyttöikää arviolta vielä noin 10–15 vuotta jäljellä. Altaan seinissä olevan huonokuntoisen tasoitteen vuoksi seinien pintarakenteiden käyttöikää on arviolta vähemmän ja pintarakenteiden korjauksiin tulee varautua tulevina vuosina.

Oheistilat- ja palvelut

Ylivieskan liikuntakeskuksesta löytyy myös useita oheistiloja ja -palveluita, kuten yksityinen kuntosali, kokoustiloja, kahvio sekä toimitila, joka on vuokrattuna ulkoiselle toimijalle.

Kahvio

Liikuntakeskuksen yhteydessä toimii kahvio Messi, joka toimii liikuntakeskuksen asiakaspalvelupisteenä. Uimahalliin kulku tapahtuu kahvio Messin kautta. Kahvila pitää sisällään 32 asiakaspaikkaa. Kahvilan tarjontaa on pyritty kehittämään tilan mahdollistamien resurssien mukaan vuosien aikana ja tarjonnasta löytyy monipuolisesti suolaista ja makeaa. Kahvio Messissä on myös mahdollisuus vuokrata välineitä mailapeleihin, muun muassa tennikseen sekä sulkapalloon. Kahvio Messin kautta valmistetaan ja tarjoillaan mahdolliset kokoustarjoilut liikuntakeskuksen kokoustiloihin. Kahvio Messin henkilöstö ottaa vastaan myös liikuntakeskuksen tilavarauksia.

Kokoustilat

Ylivieskan liikuntakeskukselta löytyy kolme kokoustilaa; kokoushuone, takkahuone sekä kokoushuone Talkkari. Varsinainen kokoushuone (kuva 7.)

Kuva 7. Liikuntakeskuksen kokoustila.

Varsinainen kokoushuone palvelee erinomaisesti kokouskäytön lisäksi koulutustilana tai juhlatilana. Kokoushuoneessa on paikkoja noin 40 henkilölle. Kaikkiin kokoushuoneisiin kulku on esteetön ja kohtuullisen hinnoittelun kautta tilojen käyttö on aktiivista. Tilaa käyttää erityisesti paikkakunnan järjestöt. Takkahuone soveltuu noin 25 henkilön kokouksille sekä sauna- ja virkistysilloille. Takkahuoneen yhteydessä on tilaussauna, sekä sen yhteydessä erillinen pukeutumishuone ja WC. Takkahuoneen pukeutumistila on käytössä tarvittaessa myös uimahallin käyttäjille. Pukeutumistilasta on kulkuyhteys uimahallin allastilaan. Kokoushuone Talkkari soveltuu pienimuotoisiin kokouksiin ja koulutuksiin. Talkkarissa on myös pieni sauna, WC sekä keittiö. Kaikki kokoustilat sijaitsevat liikuntakeskuksen itäsiivessä, johon on oma sisään kulku mahdollisuus. Kokoustilojen välittömässä läheisyydessä löytyy myös yleiset wc-tilat.

Kuntosali

Ylivieskan liikuntakeskuksessa toimii yksityinen kuntosali, jonka toiminnasta vastaa Nautilus Gym Finland Oy. Kuntosali sijaitsee liikuntakeskuksen pohjoispäädyssä, välittömästi pohjoisen puolen sisäänkäynnin läheisyydessä. Kuntosalin asiakkaat käyttävät uimahallin pukuhuonetiloihin, mikä haastaa ruuhka-aikaan omalta osaltaan pukuhuoneiden tilan riittävyyden. Kuntosalin edessä aulatilassa on myös mahdollisuus jättää vaatteet naulakkoon. Kuntosalin vieressä sijaitsee myös WC-tilat.

Liikuntakeskus – nykyinen tekninen tila

Rakennuksen kunto

Ylivieskan liikuntakeskus on rakennettu vuonna 1969. Vuonna 1980 on rakennettu squash-halli, 1986 tennishalli ja 1988 keilahalli sekä takkahuone- ja kokoustilat. Liikuntakeskukseen on tehty perusparannus vuonna 2007. Kiinteistöön asennettiin tuolloin kiinteistöautomaatio, uusittiin ilmanvaihtokoneita sekä asennettiin uusi lämmönjakokeskus. Myös lämmitys- ja käyttövesiputkistot uusittiin osittain. Lämmitysmuotona on ollut öljy vuodesta 1968 lähtien. Nykyiseen lämmitysmuotoon, kaukolämpöön, siirryttiin 1982.

55-vuotias liikuntakeskus on kunnoltaan ikäisensä mukainen. Rakennustekniikka ja rakennustavat ovat aikansa mukaiset. Viimeisten vuosien aikana rakennuksen käyttökä on osoittanut korjaustarpeitaan, muun muassa vuoden 2023 vesivahinko.

Uimahallin allasvesitekniikka

Ylivieskan uimahallin vedenkäsittelyssä toimivat painehiekkasuodattimet 4 kappaletta ja kierrätys tapahtuu VKR1 (iso allas), VRK2 (pienaltaat) ja VKR3 (kylmäallas), kierrossa on betonirakenteinen tasausallas. Veden puhdistuksessa käytetään aktiivihiehtä ja pienaltaalle on uusittu UV-laitteisto. Desinfiointikemikaali on 37 %-rikkihappoliuos, saostuksessa käytetään Dinofloc AKTIV-liuosta ja pH-säätökemikaalina on Cl₂ -liuos. Uima-alasveden kiertoputkistot ja venttiilit ovat PVC-muovia (EN 1452-2) ja vähäiseltä osin haponkestävää terästä. Suodattimien etuputkistojen venttiilit ovat VKR1 ja VKR 2 vuodelta 2002 ja VKR3 vuodelta 2007. Venttiileissä ei ole näkyviä merkkejä vuodoista, mutta niiden uusintatarve on noin viiden vuoden sisällä tai jopa aikaisemmin. Venttiileitä on 6 kpl per säiliö ja yhteensä 24 kappaletta.

Altaissa on pohjaimurilaitteisto. Saunojen lauteiden jäähdytys toimii allasvesikierrolla. Pesuhuoneissa on jalkojen desinfiointilaitteet ja käytössä on höyrysauna. Mittaus-, säätö- ja ohjaus tapahtuu rakennusautomaatiolla, Schneider Electric ohjelmistoversio 4.0.3.2009 sekä sähköisesti paikallisilla säätölaitteilla.

Putkistoissa on PVC-U tyyppin takaiskuventtiileitä, missä on PVC-sisäosat. Kesällä 2023 tehdyn kuntoarvion mukaan arvioidaan, että kaikki takaiskut eivät ole toimintakunnossa käyttökään perustuen.

Jalkojen desinfiointin- syöttöputkisto on kuparia ja sen kunto on syytä tarkastaa laajemmin, koska merkkejä alkavasta liitosvuodosta havaittiin. On syytä varautua desinfiointiputkiston uusintaan.

Uimahallin allasveden käsittelyjärjestelmä

Uima-allaslaitteistot ja vedenkäsittelyjärjestelmät on uusittu peruskorjauksen yhteydessä 2007 lukuun ottamatta vuonna 2002 uusitut suodattimet 1, 2 ja 3. Peruskorjauksessa on asennettu kylmäallas putkistoineen.

Uimahallissa on kaksi tasausallasta, joista toinen on rakennettu vuoden 1988 peruskorjauksen yhteydessä ja toinen vuoden 2007 peruskorjauksen yhteydessä. Vuoden 1988 tasausallas sijaitsee lasten altaan alapuolella vedenkäsittelytilan vieressä. Tasausaltaan seinät toimivat lasten altaan kantavana rakenteena. Vuoden 2007 peruskorjauksen yhteydessä rakennettu tasausallas sijaitsee vuoden 1988 tasausaltaan vieressä. Kesällä 2023 toteutetun allasrakenteiden- sekä allastekniikan kuntoarvion mukaan, vuonna 2007 rakennetun tasausaltaan pohjalaatassa ja seinissä havaittiin monin paikoin pinnoitevaurioita. Altaan seinien sisäpinnoilla havaittiin kauttaaltaan pysty- ja vaakasuuntaisia halkeiluja.

Allastilan lattiakaivojen poistoviemärointi on asennettu sisäpinnoiltaan epoksoidulla valurautaputkella ja on kokoa 75–100 mm. Putkissa on useita läpi syöpyneitä kohtia kellari- ja vedenkäsittely-tilassa, syöpymiä on useissa käyräosissa sekä noin 1,5 metrin matkalla uima-altaan ja kuntoutusaltaan välissä kellarin käytävällä.

Kemikaaliasetuksen 685/2015 [7] mukaan tietyt syövyttävät ja korrosoivat aineet kuten Ylivieskan uimahallissa käytettävät Ph-, desinfiointi- ja saostuskemikaalit tulisi säilyttää omassa poistoilmahuuvalla ja ilmanvaihdolla olevassa tilassa. Mikäli säilytettävä määrä täyttyy asetuksen mukaan, niin erillinen tila tulee rakentaa. Ylivieskan uimahallissa kemikaalitila voitaisiin rakentaa nykyiselle paikalle tai muuhun sopivaan paikkaan.

Ilmanvaihtokoneet

Liikuntakeskuksen on kokonaisuudessaan käytössä useita ilmanvaihtojärjestelmiä. Vuonna 1969 rakennetussa rakennusosassa (uimahalli, liikuntasali, kuntosali, kahvio, pesu- ja pukutilat, henkilökunnan sosiaalitilat) palvelee 6 kappaletta tulo-poistoilmakoneita (TK 01, TK 02, TK 10, TK 08, TK 09 sekä TK. Kaikki vuosimallia 2007) sekä yksi tuloilmakone, joka palvelee liikuntasalia (TK 12, vuosimallia 1969). Puhaltimissa on taajuusmuuttajat. Lisäksi vuonna 1969 rakennetussa rakennusosassa palvelee 11 huippuimuria. Huippuimurit ovat pääsääntöisesti kaksinopeuspuhaltimia.

Vuonna 1980 rakennettua squash-hallia palvelee vuonna 2014 asennettu tulo-poistoilmanvaihtokone (TK 03). Vuonna 1986 rakennettua tennishallia palvelee vuonna 1986 asennettu tulo-poistoilmanvaihtokone (TK 11). Vuonna 1988 rakennettua laajennusosaa (Keilahalli, kokoustilat) palvelee 4 tulo-poistoilmanvaihtokonetta (TK 04, TK 05 sekä TK 07) sekä yksi tuloilmakone (TK 06), joka on vuodelta 1988. Keilahallin tuloilmakanavassa on sopivan ilmankosteuden aikaansaamiseksi höyrynkostutin.

Rakennuksessa on kaiken kaikkiaan 11 tulo-poistoilmanvaihtokonetta sekä 2 tuloilmakonetta. Näiden lisäksi huippuimureita on kaikkiaan 14 kappaletta. Rakennuksessa on kiinteistöautomaatiojärjestelmä, johon on liitetty kaikki ilmanvaihtokoneet lukuun ottamatta kokoushuone Talkkarin ja tennishallin ilmanvaihtokonetta. Tennishallin ilmanvaihtokone on liitetty Ouman 203 -automaatiojärjestelmään.

Arvio ilmanvaihtolaitteiden nykykunnosta

Uimahallin allastilaa hoitava ilmanvaihtojärjestelmä on toiminut suhteellisen hyvin, mutta lämmitysteho kovilla pakkasilla ei tahdo riittää pitämään lämpötilaa allastilassa halutulla tasolla. Ilmanvaihtolaitteet ovat pääosin 18–55 vuotta vanhoja, joten näiden lämmönottokyky ja muu tekniikka ei vastaa kaikilta osin tämän päivän mahdollisuuksia. Liikuntasalia palveleva TK 12 ilmanvaihtokone on vuodelta 1969, eikä siinä ole minkäänlaista lämmöntalteenottoa. Nykyaikainen ilmanvaihtojärjestelmä mahdollistaisi taloudellisia säästöjä sähkö- sekä lämmityskuluihin.

Lämmönjakokeskus

Rakennus on liitetty Ylivieskan kaupungin kaukolämpöverkkoon 1982. Lämmönjakohuoneessa on yksi lämmönsiirrin patteripiiriä, yksi ilmanvaihtopiiriä sekä yksi lämmintä käyttövetä varten. Rakennuksen lämpöenergia mitataan yhdellä päälämpömäärämittarilla, josta on saatavissa lisätietoina mm. tallentuneet maksimitehot ja vesivirtaamat. Patteri- ja IV-lämmityksen lämmönsiirtimien mitoitusteho on yhteensä $160+880=1040\text{kW}$, Käyttövesilämmönsiirtimen mitoitusteho on 1250 kW sekä Kaukolämmön sopimusteho on 1597 kW .

Käyttövesijärjestelmä

Rakennus on liitetty Ylivieskan kaupungin vesi- ja viemäriverkkoon. Käyttövesiverkostoon on asennettu $0,5\text{ m}^3$:n lämminvesivaraaja tasaamaan kulutushuippuja. Rakennus on varustettu lämmönjakohuoneeseen sijoitetulla vesimittarilla. Uimahallilla on oma alamittaus. Lämpimän käyttöveden menoveden lämmönsäätö tapahtuu kiinteistöautomaation vakiolämpötilasäädön mukaan säätöventtiilin avulla. Asetusarvo on $+65\text{ °C}$, joka toimii hyvin. Lämpimän käyttöveden verkostoon ei ole liitetty lämpöä kuluttavia laitteita. Rakennuksen vesikalusteet on uusittu nykyaikaisiksi, vettä säästäviksi 1-otehanoiksi. WC-laitteet olivat pääasiassa 6 litran vesisäiliöllä varustettuja hyväkuntoisia laitteita. Siivoustilassa on teollisuuspyykinpesukone. Uimahallissa on käytössä lattianpesujärjestelmä. Ylivieskan vesijohtoverkoston staattinen paine on noin $3,5\text{ Bar}$. Liikuntakeskuksessa on käytössä paineenkorotuspumppuja 2 kappaletta ($2,5\text{ l/s}$, 40 kPa).

Saunat sekä pesu- ja pukuhuoneet

Ylivieskan liikuntakeskuksessa on yhteensä neljä tavallista saunaa ja höyrysauna. Tavallisista saunoista kaksi sijaitsee uimahallin yhteydessä olevissa naisten- ja miesten pukuhuoneissa, yksi sauna sijaitsee kokoustila takahuoneen yhteydessä ja yksi sauna kokoustila Talkkarin yhteydessä. Tavallisissa saunoissa on laattalattiat, seinät ja katot on paneloitu. Saunan laudeosat ovat lämpökäsiteltyä puuta.

Saunojen kiuaskoot ovat miesten puolella 40,8kw sekä naisten puolella 2x30,6kw. Takkahuoneen sauna on kooltaan 15kw.

Saunoissa ja pesuhuoneissa on lasiovet ja niissä alumiinikarmit. Miesten- ja naisten pukuhuoneiden yhteydessä olevien saunojen laatat ja lauteet uusittiin kesällä 2022 ja ovat hyvässä kunnossa. Miesten- ja naisten pukuhuoneissa on 20 suihkua. Miesten pukuhuoneessa 8 suihkua ja naisten pukuhuoneessa 13.

Uimahallin pukuhuoneissa on yhteensä 167 peltirunkoista pukukaappia, jotka toimivat avaimella avattavilla abloy-lukoilla.

Höyrysauna rakennettu harkoista ja sauna on sisäpuolelta laatoitettu. Höyry tuotetaan Condair Cp3-merkkisellä höyrykehittimellä. Kehitin sijaitsee höyrysaunan viereisessä teknisessä tilassa. Höyrykeittimen lisäksi teknisessä tilassa sijaitsee pieni kemikaalipumppu saunahajusteelle.

Allastilat

Ylivieskan uimahallissa on yhteensä viisi allasta; joista pääallas ja uimaopetusallas on rakennettu 1969 ja lastenallas, kylmäallas ja terapia-allas on rakennettu laajennusosan yhteydessä 1988. Uimahallin allasrakenteita ja allastekniikka on edellisen kerran peruskorjattu vuonna 2007. Kesällä 2023 tehdyn allasrakenteiden kuntoarvion perusteella, välttämättömiä toimenpiteitä seuraavien lähivuosien aikana kohdentuu ainakin lastenaltaaseen sekä terapia-altaaseen. Samoin allastekniikkaan liittyen korjaustarpeita on useita seuraavien 1–5 vuoden sisällä.

Ilmanvaihto allastilassa tapahtuu siten, että tuloilma tulee ikkunapenkki puhalluksella sisään ja poistoilma kanavien kautta hallitilasta sekä pesuhuoneiden kautta.

Kesällä 2023 tehdyn kuntoarvion pohjalta havaittiin useita vuotokohtia / jälkiä vesivuodoista allastilan ja huoltotilan välisissä saumoissa. Vuotoja on vuosien aikaan korjattu useaan otteeseen. Samoin kuntoarviossa huomattiin allastilassa loiskekourujen kutistumista ja sitä kautta niiden osittaisen uusimisen tarvetta.

Kiinteistöautomaatiojärjestelmä

Järjestelmän tekninen valvomo sijaitsee uimahallin aulatilassa, lähellä kahvio Messiä. Käytössä on Schneider electric Eco struxure building operation- järjestelmä. Järjestelmän avulla pystytään seuraamaan tekniikan toimintaa ja muuttamaan tarvittaessa mm. säätöjä, lämpötiloja ja käyntiaikoja. Järjestelmän avulla saadaan myös käyttöhistoriatietoja.

Järjestelmä on 17 vuotta vanha ja haasteena on uusien varaosien löytäminen. Järjestelmä uusiminen on väistämätön toimenpide lähivuosina.

AV-tekniikka, informaation kulku, äänentoisto

AV-tekniikka on vuodelta 2001, eikä vastaa täysin nykypäivän vaatimuksia. Toiminnaltaan äänentoisto on paikoin epävarma elektroniikan puolesta, laitteisto vaatisi lähitulevaisuudessa kokonaan uusimisen. Kuulutusjärjestelmästä puuttuu muun muassa automaattisten sanomien käyttömahdollisuus.

Ryhmäliikunnan ohjauksessa kiinteitä soittimia ei ole vaan musiikki soitetaan kannettavalta soittimelta. Ohjaajan ääni tulee mikrofonin kautta varoituskaiuttimista. Allastiloissa ei ole tällä hetkellä minkäänlaista audiovisuaalista päätettä. Joskus on ollut puhetta, että info-tv tuotaisiin myös sinne. Näin voitaisiin jakaa muuta allaspuolen informaatioita asiakkaille. Nykyisin informaatio välittyy asiakkaille liikuntakeskuksen käytävillä olevien infotaulujen sekä kahvio Messissä olevan info-tv:n kautta.

Liikuntakeskuksen energiatehokkuus

Kesällä 2023 tehdyn uimahallin kuntoarvion yhteydessä teetettiin liikuntakeskuksen energiataloudellinen selvitys. Selvityksessä verrattiin tilan lämmön, sähkön- ja vedenkulutusta vuoden 2010 jälkeen valmistuneiden uimahallien kulutuksiin. Sähkönkulutusta vertailtaessa eroavaisuudet hallien energiatehokkuuden välillä olivat selkeitä. Ylivieskan uimahallin sähkönkulutus on kaksin-kolminkertainen muihin kohteisiin verrattuna rakennuspinta-alan mukaan vertailtuna ja jopa nelinkertainen rakennustilavuuden mukaan vertailtuna. Jos sähkönkulutusta vertaillaan vuotuisen kävijämäärän mukaan, on Ylivieskan sähkönkulutus jopa yli kymmenkertainen muihin halleihin verrattuna. Rakennusten energiatehokkuusvaatimukset ja niiden myötä myös ilmanvaihtokoneiden LTO:n energiatehokkuus ovat parantuneet merkittävästi 2000-luvun aikana. Raportin mukaan hyvin todennäköisesti kaikissa vertailtavissa kohteissa lämmöntalteenoton vuosihyötysuhde on parempi kuin Ylivieskan uimahallissa.

Liikuntakeskuksen tarpeet

Ylivieskan liikuntakeskuksen 55-vuotinen ikä on tunnistettu ja tämän takia vuonna 2023 on aloitettu kartoittamaan jäljellä olevaa elinkaarta. Joulukuussa 2023 ylivieskan kaupungin valtuusto on hyväksynyt investointisuunnitelman, missä liikuntakeskuksen investointi sijoittuisi vuosille 2026 – 2028. Liikuntakeskuksen investointihankkeen ohjaamiseen kaupunginhallitus nimensi maaliskuussa 2024 ohjausryhmän. Ohjausryhmän tehtävänä on tukea investointihankkeen etenemistä.

Liikuntakeskuksen investointihankkeen ensimmäinen toimenpide, Ylivieskan liikuntakeskuksen tarveselvitys toteutettiin keväällä 2024. Tarveselvitys sisältää sekä liikuntakeskuksen ja uimahallin toiminnallisen, että teknisen nykytila-analyysin ja tulevaisuuden tarpeet. Tarveselvityksen laatimisesta on vastannut Ylivieskan kaupungin liikuntapalvelut. Tarveselvitykseen on kuulunut kuntalaisille suunnattu kysely, hankkeen esittelyä ja työpaja toimintaa eri paikoissa sidosryhmille sekä hanke-esittelyt vaikuttamistoimielimissä. Myös urheiluseuroille on toteutettu erillinen kysely yhteistyössä North Sport Consulting Oy:n kanssa. Kaikkiaan eri kanavien kautta saatiin noin 1350 vastausta ja mielipidettä tulevaisuuden liikuntakeskuksesta.

Pysäköinti ja liikenne

Ylivieskan liikuntakeskuksen liikenteessä tulisi ottaa huomioon nykyistä paremmin eri käyttäjäryhmät. Tärkeä asia suunnittelussa olisi lisääntyvän käyttäjämäärän vuoksi kasvavan henkilöautoliikenteen lisäksi huomioida erityisesti taksi- ja linja-autoliikenne. Henkilöautojen tulisi kulkea yhtä selkeää, turvallista ja riittävän tilavaa reittiä pitkin koko aluetta palvelevalle keskitetylle ja keskeiselle pysäköintialueelle. Paikoitusalueella tulisi huomioida myös muun liikuntapuiston olosuhteiden käyttäjät (jalkapallokenttä, yleisurheilukenttä, jäähalli ja Padel-halli).

Takseilla tulisi olla oma reitti liikuntakeskuksen sisäänkäynnille, josta liikuntarajoitteisten asiakkaiden tuonti ja haku hallille olisi turvallista ja joustavaa. Linja-autoille tulisi myös olla riittävän tilava reitti ja useampi pysäkki yhtäaikaisten päivittäisten ryhmien jättöä ja noutoa varten, joka palvelisi lisäksi jäähallin käyttäjiä.

Alueelle tulisi päästä kevyenliikenteen väyliltä helposti ja turvallisesti polkupyörällä ja kävellen. Lisäksi reittien tulisi houkuttaa enemmän kevyen liikenteen käyttäjiä.

Pelastustiet tulisi suunnitella muusta liikenteestä erilleen, jotta ne pysyvät vapaina vuorokauden ajankohdasta riippumatta. Pelastustie johtaisi liikuntakeskuksen pelastautumispisteeseen.

Ylivieskan liikuntakeskuksella tulisi olla siis yksi yhteinen pysäköintialue, joka palvelisi alueen kaikkien liikuntapaikkojen käyttäjiä tehokkaasti ja turvallisesti. INVA-pysäköinnin ja taksien kulun sijoittaminen ja mahdollistaminen lähelle sisääntuloa olisi tärkeää. Linja-autoille tulisi olla omat selkeästi osoitetut pysäköintialueet, jotka palvelisivat koko alueen liikuntapaikkojen käyttäjiä. Polkupyörille ja mopoille tulisi

osoittaa omat, mahdollisesti katetut pysäköintipaikat. Tulevaisuuden vaihtoehdot (esim. sähköautojen latauspisteet) tulisi huomioida suunnittelussa.

Aulatilat ja asiakaspalvelu

Aulan tulisi olla koko liikuntapuiston aluetta palveleva palvelukeskus. Sen tulisi olla tiloiltaan riittävän avara ja tilava. Valtaosa (59 %) uuden liikuntakeskuksen kyselyyn vastanneista, piti sopivaa istumapaikka määrää kahviossa 30 – 39kpl. Nykyisessä kahvio Messissä istumapaikkoja on 32kpl. Aulassa on oltava myös riittävästi istuimia ja odotustilaa eri asiakasryhmille. Aulaan johtavien ovien tulisi olla sähköisesti ja porrastetusti avautuvia. Sähköiset ovet ovat välttämättömiä liikuntarajoitteisille asiakkaille ja helpottavat myös lapsiperheiden kulkua.

Asiakaspalvelupisteen tulee olla toimiva ja ergonomisesti suunniteltu asiakaspalvelupiste, josta on näkyvyys joka puolelle aulaan ja jossa pystytään palvelemaan useampaa asiakasta kerrallaan sujuvasti. Käytössä tulee olla modernit kassa- ja kulkujärjestelmät. Lisäksi aulassa pitää olla itsepalvelupisteet. Asiakaspalvelupisteestä on oltava esteetön, helppo kulku pukutiloihin. Aulan yhteydessä tulee olla riittävät WC- ja INVA-WC-tilat.

Pukeutumis- ja peseytymistilat

Pukuhuonetilaa ja niissä olevia pukukaappeja tulee olla riittävä määrä. Pukuhuoneratkaisuiden tulisi huomioida eri käyttäjäryhmien (mm. koululaiset, invalidit, eri sukupuolet jne.) tarpeet. Suunnittelussa tulisi ottaa huomioon kaikki modernit vaihtoehdot pukuhuoneratkaisuissa, joilla helpotetaan asiakkaan kulkua ja toisaalta kevennetään kunnossa- ja ylläpitoa. Erytystä huomiota tulisi kiinnittää ihmisten yksityisyyden suojan turvaamiseen. Myös pukuhuoneiden yhteydessä tulee olla riittävästi WC-tiloja. Lattiamateriaalit eivät saa olla märkänäkään liukkaita.

Saunatilat

Riittävien ja monipuolisten saunatilojen merkitys nousi esille kuntalaiskyselyssä. Yli 70% (953hlö) kuntalaiskyselyyn vastanneista, piti saunoja uimahallin yhtenä tärkeimmistä ominaisuuksista. Saunatilojen suunnittelussa tulisi huomioida saunojen esteettömyys ja monikäyttöisyys. Saunojen koot tulisi vastata oletettua käyttäjämäärää. Modernit ja laadukkaat saunatilat yhdistettynä toimiviin peseytymistiloihin nähtiin oleellisena osana houkuttelevaa liikuntakeskusta.

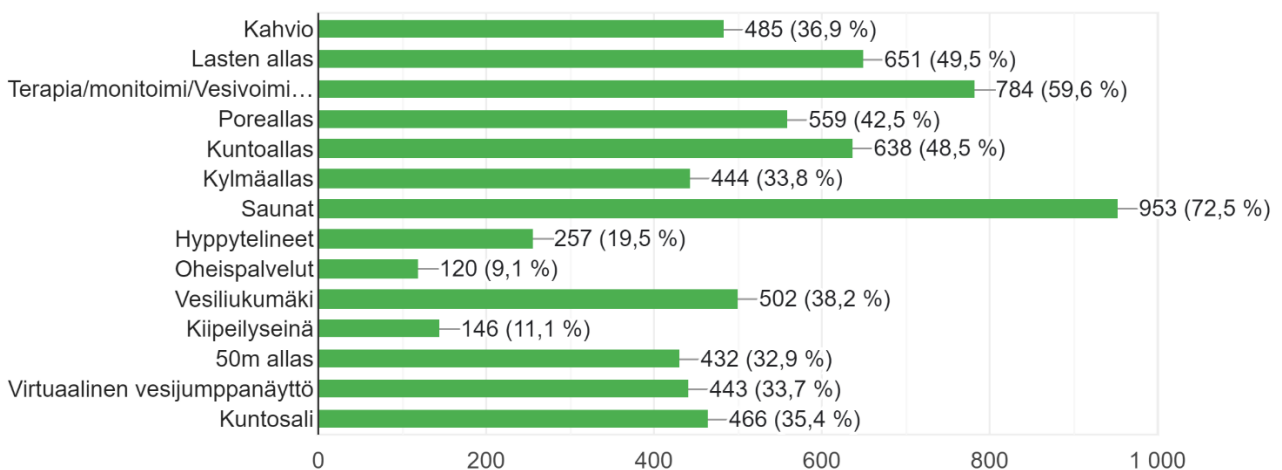
Vastausten pohjalta toiveena oli, että uimahallissa olisi useita erilaisia saunoja, kuten perinteinen sauna sekä höyrysauna. Vastaajat arvostavat mahdollisuutta valita eri saunatyypin välillä riippuen mieltymyksistä ja tarpeista. Saunatilojen tulisi olla siistit, hyvin ylläpidetyt ja viihtyisät. Saunatilojen yhteyteen toivottiin mukavia rentoutumisaluita, joissa voisi lepäillä saunomisen lomassa.

Allastilat ja toiminnot

Uimahalli koetaan tärkeäksi henkilökohtaisen hyvinvoinnin kannalta. Kuntalaiskyselyyn vastanneista 81 % (1 065hlö) koki, että uimahallilla on todella tai melko merkittävä rooli oman henkilökohtaisen hyvinvoinnin kannalta.

Mitkä ovat mielestäsi UIMAHALLIN tärkeimpiä ominaisuuksia? Valitse VÄHINTÄÄN 3

1 315 vastausta

Kaavio 4. Kuntalaiskyselyn tulokset kysymykseen; Mitkä ovat mielestäsi uimahallin tärkeimpiä ominaisuuksia?

Kuntalaiskyselyn mukaan tärkeimmiksi ominaisuuksiksi uimahallin osalta tunnistettiin muun muassa saunat, monitoimiallas, lastenallas sekä kuntoallas. Kuntoaltaan osalta, 32,9% (432hlö) näki 50m kuntoaltaan tärkeänä tekijänä. Kyselyn mukaan n. 85% vastanneista näkee tärkeämpänä monipuolisen allasvalikoiman ja 15% 50 metrisen kuntoaltaan. Kuntoaltaan osalta toivottiin myös leveämpi uintiratoja. Altaan ratalevyyden tulee olla 2,5 m. Samoin uimahalliin toivottiin muunneltavaa katsomomahdollisuutta mahdollistamaan uintikilpailuiden järjestämistä.

Kuntalaiskyselyyn vastanneiden mukaan, moni haluaisi tulla uimahalliin viettämään aikaa kylpylämäiseen uimahalliin, monipuolisten altaiden ja palveluiden pariin. Monipuolisesta allasvalikoimasta toiveena esille nousi edellä mainittujen lisäksi muun muassa poreallas, kylmäallas, vesiliukumäki sekä virtuaalinen vesijumppanäyttö. Myös monipuoliset lasten altaat nousi vastauksissa esille. Vesiliukumäen lisäksi toivottiin muita vesipelejä, jotka tekevät uimahallista perheystävällisen ja houkuttelevan paikan. Vastauksissa korostettiin myös esteettömyyden merkitystä, kuten allashissien, invapukuhuoneiden sekä tarvittavien apuvälineiden merkitystä.

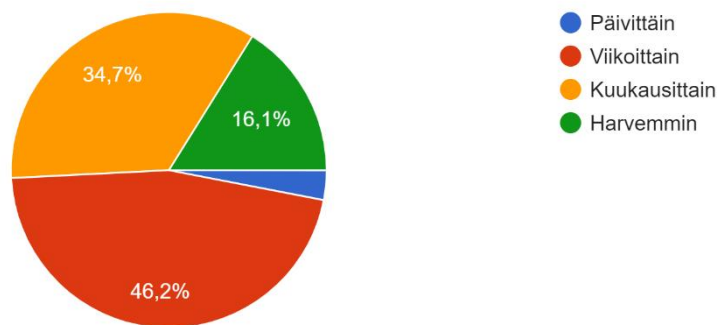
Suurin osa kyselyyn vastanneista haluaisi harrastaa uudessa uimahallissa kuntouintia (59,2 %) sekä saunomista (54,4 %). Suosituksi harrastukseksi nousivat myös vesijuoksu (34,4 %), uimakoulu (26 %) ohjattu toiminta (23,3 %) sekä uimahyppy (12,6%).

Yleisesti ottaen allasosastolle kaivataan lisää tilaa ja palveluita Ylivieskan uimahallin houkuttelevuuden lisäämiseksi ja nykyisen ahtauden ja ruuhkaisuuden parantamiseksi. Allastiloja tulisi nykyistä paremmin eriyttää ja lohkoa nykyisen meluisuuden välttämiseksi. Näin voitaisiin samaan aikaan toteuttaa erilaisia palveluita toistensa kärsimättä.

Uimahalli koetaan tärkeäksi osaksi omaa hyvinvointi. Kyselyyn vastanneista noin 46 % (607 hlö) näkisi itsensä käyttävän uuden uimahallin palveluita viikoittain. Noin 35 % (456hlö) näkisi käyvän uimahallissa kuukausittain. Uimahallin saavutettavuuden osalta toivottiin laajempia aukioloaikoja arkisin ja viikonloppuisin, sekä uimahallin allastilan ja allasvesien lämpötilojen nostamista.

Kuinka usein arvioisit tulevasi käymään uudessa uimahallissa?

1 315 vastausta

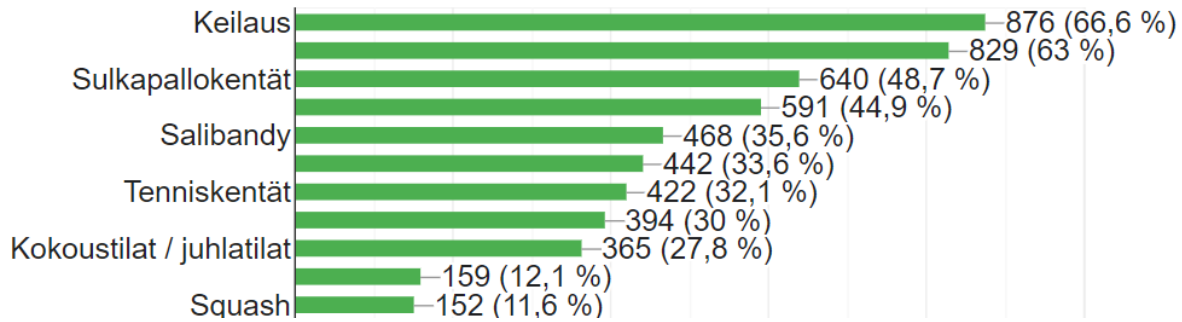
Kaavio 5. Arvio käyttömäärästä kuntalaiskyselyyn vastanneiden osalta, Kuinka usein arvioisit käydä uudessa uimahallissa.

Muut liikuntakeskuksen tilat ja liikuntakeskuksen saavutettavuus

Ylivieskan liikuntakeskus nähdään merkittävä kuntalaisten liikuttajana myös uimahallin lisäksi. Kuntalaiskyselyn vastauksista korostuu tarve monipuoliselle tarjonnalle myös jatkossa liikuntakeskuksen osalta. Tärkeimpänä olosuhteena uimahallin lisäksi nähtiin keilahalli (66,6%). Muita tärkeäksi koettuja olosuhteita olivat kuntosali (63 %), sulkapallokentät (48,7), palloiluhalli (44,9%), Salibandy (35,6%) sekä tenniskentät (32,1%).

Mitkä olisivat mielestäsi LIIKUNTAKESKUKSEN tärkeimpiä muita olosuhteita?

1 315 vastausta

Kaavio 6. Mitkä olosuhteet uimahallin lisäksi koetaan tärkeimpinä uudessa liikuntakeskuksessa?

Kuntalaiskyselyn vastauksissa nousi useassa kohtaa esille tarve saada enemmän tilaa kuntalaisten liikkumiselle. Tällä hetkellä liikuntakeskuksen tilat on pääosin iltapäivään varattuina urheiluseuroille ja eri järjestöille. Yksittäisten kuntalaisten on mahdollista saada vuoroja varattua käytännössä klo 21 jälkeen. Useat vastaajat toivoivat mahdollisuutta tilojenkäytön osalta harrastaa omaehtoista liikuntaa monipuolisesti ja järkevillä ajankohdilla.

Vastauksista nousi esille muun, jo olemassa olevan liikuntapaikkaverkoston tunnistamista uuden liikuntakeskuksen suunnittelun yhteydessä. Toiveena oli, että suunnittelussa huomioitaisiin jo olosuhteet mitkä löytyvät ja keskityttäisiin kehittämään kaupugista uupuvia olosuhteita ja mahdollisuuksia. Samoin vastauksissa tunnistettiin liikuntakeskuksen alueellinen merkitys, esimerkiksi tapahtumien ja messujen järjestämisen suhteen.

Liikuntakeskuksen saavutettavuuden osalta kyselyssä tiedusteltiin vastaajien ajatuksia liikuntakeskuksen sijainnista. Valtaosa vastaajista (86,5%) piti nykyistä sijaintia parhaana vaihtoehtona myös uudelle liikuntakeskukselle. Osa vastaajista näki sopivana vaihtoehtona myös Taanilan koulun läheisyyden. Saavutettavuuden osalta esiin nousi myös riittävä parkkitila. Liikuntakeskuksen sijainnin sijaan pääpaino vastausten perusteella on laadukkaassa ja monipuolisessa sisällössä. Aukioloaikojen osalta toivottiin laajempia aukioloaikoja arkisin ja viikonloppuisin. Erityisesti vastauksista nousi tarve saada myös uimahalli sunnuntaisin auki.

Liikuntakeskuksen tilojen saavutettavuuden osalta vastauksissa toivottiin kovasti toimivaa ja käyttäjätavallista varausjärjestelmää. Toiveena on, että tiloja voisi varata mahdollisimman toimivasti varausjärjestelmän kautta, eikä henkilökunnan kautta asiakaspalvelupisteeltä.

Moni vastaaja (44,9 %) näki tärkeänä olosuhteena osana uutta liikuntakeskusta palloilu/harjoitushallin. Useat vastaajat näkivät haasteeksi nykyisen tilanteen, riittävän kokoisen palloiluhallin puuttumisen ja nostivat esille sen aiheuttamia haittoja, kuten tarpeen matkustaa muihin alueen kaupunkeihin säännöllisesti lasten harrastusten mahdollistamiseksi. Palloilu/harjoitushallin toivottiin olevan mahdollisimman monikäyttöinen ja joustavasti muunnelta, esimerkiksi toimivilla kalusto ja lattiamateriaali

valinnoilla. Tila tulisi suunnitella monikäyttöiseksi, että se palvelisi useita eri urheilulajeja ja tapahtumia laajasti. Modernin ja toimivan liikuntakeskuksen nähtiin vastausten perusteella lisäävän Ylivieskan elinvoimaisuutta ja vetovoimaa.

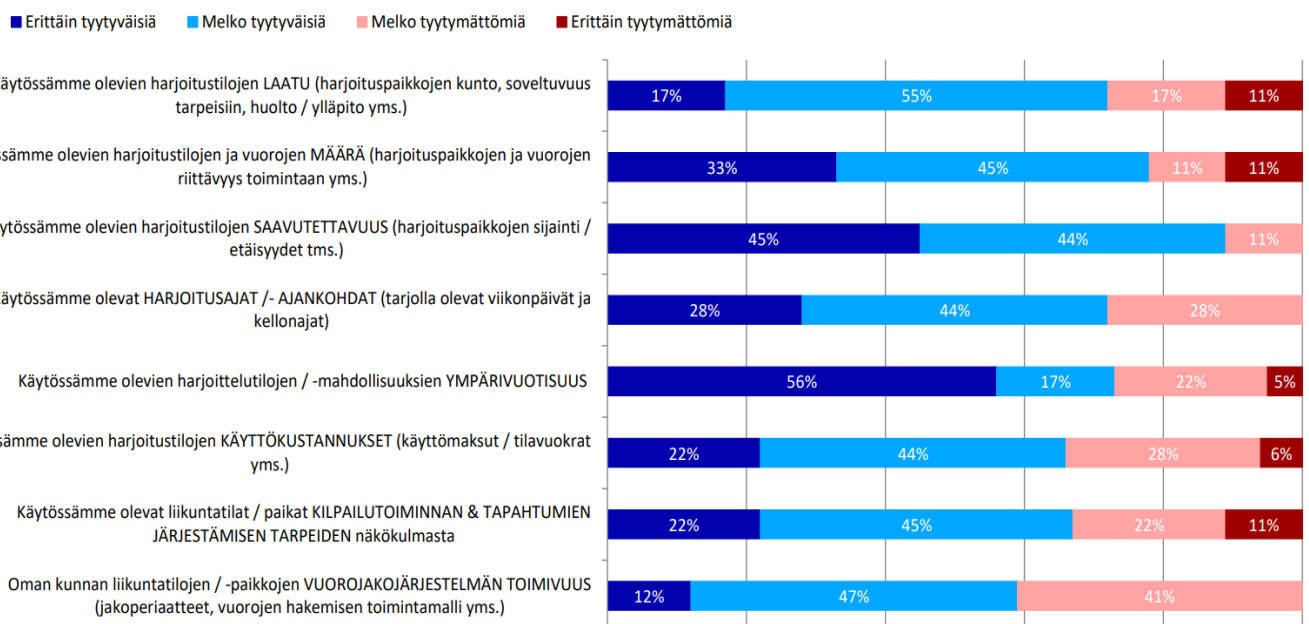
Urheiluseurojen osallistaminen

Ylivieskan kaupunki toteutti seurakyselyn yhteistyöllä North Sport Consulting Oy:n kanssa. Kyselyn tarkoituksena oli saada luotua kokonaiskuva, kuinka tyytyväisiä ylivieskalaiset urheiluseurat ovat liikuntaolosuhteisiin ja mitä kehittämistarpeita he näkevät niissä. Kyselyyn vastasi yhteensä 18 eri seuraa/jaostoa. Suurin osa vastaajista kertoi toiminnan päätarkoitukseksi lasten ja nuorten kasvattamisen liikunnan ja urheilun keinoin. Vastanneista yli kolmannes (33 %) kertoi, että he joutuvat käyttämään merkittävässä määrin perustoiminnassaan muita kuin kotikunnan liikuntaolosuhteita. Keskeisimmäksi syyksi osoittautui lajille sopivien harjoitustilojen puute.

Vastanneiden seurojen tyytyväisyyttä nykyisiin liikuntaolosuhteisiin kuvataan alla olevassa kaaviossa 7

TYTYVÄISYYS OMAAN OLOSUHDEILANTEeseen

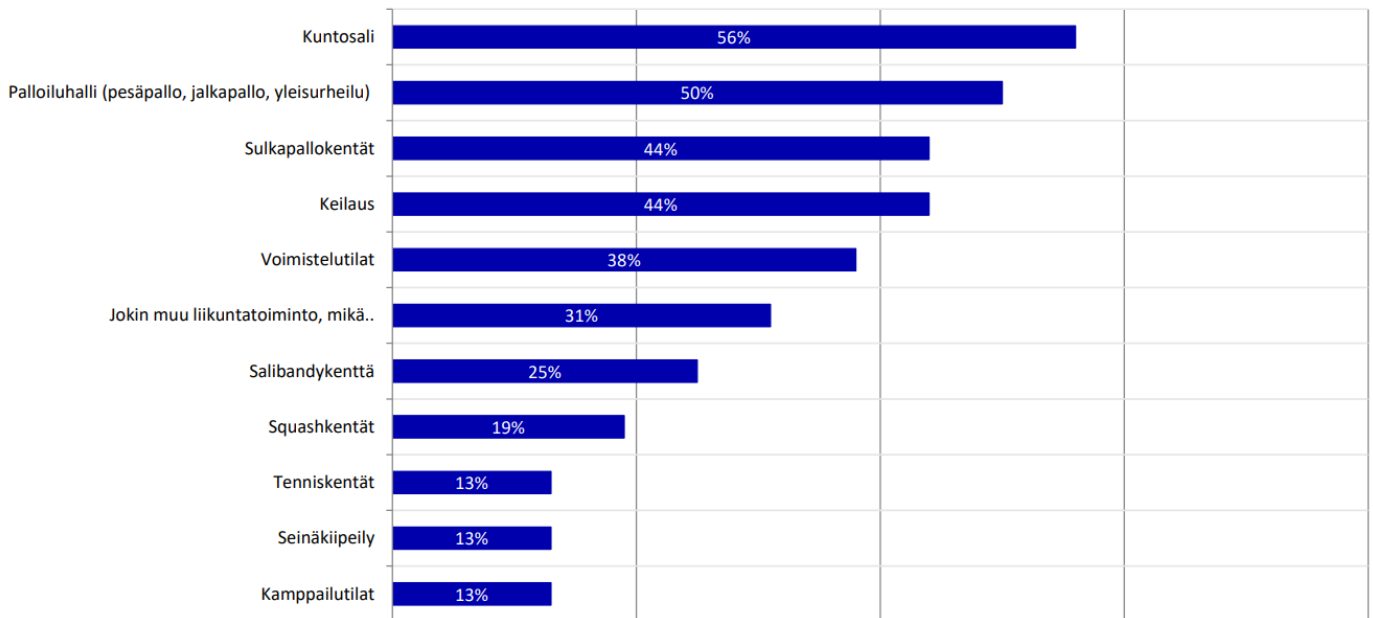
Kysymys: Kuinka tyytyväisiä olette nykyisiin liikunta-/toimintaolosuhteisiinne alla mainituista näkökulmista (riippumatta siitä kenen omistamia tai hallinnoimia olosuhteet ovat!).

Kaavio 7. Tyytyväisyys omiin olosuhdeilanteeseen.

Vastausten perusteella urheiluseurat ovat erityisen tyytyväisiä käytössä olevien harjoitustilojen saavutettavuuteen. Vastaajista 78 % koki, että käytössä olevien harjoitustilojen ja vuorojen määrään ollaan vähintään melko tyytyväisiä. Myös harjoitustilojen laatuun vastaajista 72 % oli vähintään melko tyytyväisiä. Harjoitustilojen ympärivuotiseen käyttömahdollisuuteen oli erittäin tyytyväisiä 56 % vastanneista. Eniten tyytymättömyyttä koettiin harjoitustilojen käyttökustannuksissa, olosuhteiden

tarpeiden täyttämässä kilpailutoiminnan- ja tapahtumien järjestämisen näkökulmasta sekä vuorojakojärjestelmän toimivuudessa.

Kaavio 8. Urheiluseurojen vastaukset kysymykseen, mitä olosuhteita tulisi liikuntakeskukseen mielestään suunnitella?

Urheiluseuroille suunnatussa kyselyssä kartoitettiin myös näkökulmaa liikuntakeskuksen olosuhteiden tarpeellisuuteen. Kuten kuntalaiskyselyssä, myös urheiluseurojen kyselyssä isoimmat tarpeet suuntautuivat kuntosaliiin sekä palloiluhallin. Tärkeänä myös koettiin mahdollisuus sulkapallon sekä keilauksen harrastamiseen. Myös voimistelutilat koettiin tärkeänä osana uutta liikuntakeskusta.

Liikuntapalvelut toteutti yhdessä Ylivieskalaisten urheiluseurojen kanssa seurafoorumin 25.3.2024. Yhtenä seurafoorumin käsiteltävänä aiheena oli käyttäjien tyytyväisyys olemassa oleviin sisäliikuntakohteisiin. Sisäliikuntakohteina käsiteltiin koulujen liikuntasaleja, jäähallia sekä liikuntakeskuksen olosuhteita. Vastaajien mielestä positiivisena asiana nähtiin, että Ylivieskan sisäliikuntaolosuhteet ovat pääosin helposti saavutettavissa ja hyvällä sijainnilla. Sisäliikuntatilojen nähtiin soveltuvan pääosin hyvin lapsista ja nuorista koostuville pienryhmille.

Eniten haasteita ja kehitettävää nähtiin tilojen koon riittävyyden suhteen. Suurin osa vastaajista koki, että liikuntasalit ovat kokoluokaltaan liian pieniä toiminnan laadukkaaseen toteuttamiseen. Suurimmat liikuntasalit (Taanila, Liikuntakeskus), jotka kokonsa puolesta tarjoavat parhaat olosuhteet ovat puolestaan niin kovalla käyttöasteella, ettei niihin ole mahdollista päästä harjoittelemaan haluttua määrää. Osassa sisäliikuntaolosuhteessa koettiin lattiamateriaalin olevan jo käyttöikänsä päässä, mikä näkyy lattian liukkautena eikä ominaisuudet vastaa kaikilta osin tämän päivän vaatimuksia. Liikuntakeskuksen liikuntasalin heikkoutena koettiin vanha lattiamateriaali, sekä heikko ilmasto ja sisäilma. Myös pukuhuone tiloissa nähtiin kehitettävää. Tennishallin osalta kehitettävää nähtiin myös lattiamateriaalissa sekä sisäilman laadussa.

Tekniset tarpeet

Kesällä tehdyn uimahallin kuntoarvion pohjalta sekä muiden tehtyjen selvitysten pohjalta tunnistetaan tarve toimenpiteille liikuntakeskuksen osalta. Uimahallin allasrakenteet sekä allastekniikka vaatii akuutteja toimenpiteitä lähivuosille. Kuntoarvion pohjalta toimenpiteitä seuraaville viidelle vuodelle on reilu 30 kappaletta. Kuntoarvion mukaan, mikäli kaikki toimenpiteet toteutetaan, käyttöikä saadaan jatkettua rakenteiden ja tekniikan osalta 10-15 vuotta.

Kiinteistöautomaatiojärjestelmän, iv-koneiston sekä muun talotekniikan osalta ei ole tehty kuntoarviota. Järjestelmien ja koneiden käyttöikä tiedostaen on oletettavaa, että korjaustarpeita ilmenee näissäkin lähivuosien aikana. Tarkemman työohjelman laatimiseksi tulee tehdä tarkemmat kuntotutkimukset. Tennishallin sekä liikuntasalin lattiamateriaalit ovat 20-30 vuotta vanhoja. Lattiamateriaalien uusiminen on tarpeen lähitulevaisuudessa jo pelkästään käyttöturvallisuuden osalta.

Alustava kustannusarvio

Ylivieskan kaupunginvaltuusto on hyväksynyt 11.12.2023 §70 kokouksessaan vuosien 2025-2027 taloussuunnitelman. Liikuntakeskuksen investointihankkeelle on varattu suunnittelumäärärahaa vuodelle 2024 90 000 euroa ja vuodelle 2025 200 000 euroa. Rakentamiskustannuksiksi on arvioitu yhteensä noin 33 miljoonaa euroa, joista vuodelle 2026 7 miljoonaa euroa ja vuodelle 2027 12 miljoonaa euroa.

Alustava aikataulu

Hankkeen tarveselvitys on toteutettu keväällä 2024. Hankkeen seuraavat osat ovat hankesuunnittelun toteuttaminen, toteutussuunnittelun toteuttaminen sekä rakentaminen. Hankkeen alustava aikataulu on seuraavanlainen:

Tarveselvitys	kevät 2024	02-05/2024
Hankesuunnitelma	syksy 2024	08-12/2024
Toteutussuunnitelma	vuosi 2025	02-12/2025
Rakentaminen	syksy 2026–2028	10/2026–12/2028

Kaavatilanne

Nykyisen liikuntakeskus sijaitsee asemakaava-alueella. Rakennukset sijaitsevat urheilutoimintaa palvelevien rakennusten korttelialueella (YU-1) ja kentät urheilu- ja virkistysalueella (VU). Rakennusten korttelialueella tehokkuus $e = 0.40$, kaavamääräyksissä ei ole ohjeistettu tarkemmin rakennusten kerrosten määrää. Ohjeellisten rakennuspaikkojen rajojen lisäksi kaavaan on merkitty kolme ohjeellista pysäköintipaikkaa. Kaavassa on maininta yleismääräyksenä, että YU-korttelissa on varattava vähintään 310 autopaikkaa. Rakennuslupavaiheessa on ELY-keskuksen vesistöyksiköstä pyydettävä alin sallittava rakentamiskorkeus, mikäli Katajaojan läheisyyteen rakennetaan kiinteitä, kosteudesta vahingoittuvia rakenteita.

Tiivistelmä

Ylivieskan liikuntakeskus on palvellut yli puoli vuosisataa ja sisältää uimahallin, liikuntasalin, tennishallin, keilahallin ja muita liikuntatiloja. Liikuntakeskuksen tarveselvitys käsittelee laitoksen nykytilaa, käyttäjiä ja tulevaisuuden tarpeita. Keskus on laajentunut vuosikymmenten aikana vastaamaan kasvavan kaupungin tarpeita. Viimeisimmät perusparannukset tehtiin vuonna 2007, ja nykyinen tarveselvitys pyrkii arvioimaan keskuksen nykytilan ja tulevaisuuden kehitystarpeet.

Liikuntakeskus sijaitsee keskeisellä paikalla ja sisältää useita liikuntatiloja, joiden käyttöaste vaihtelee suuresti päivän ja vuodenajan mukaan. Uimahalli, joka on yksi suosituimmista tiloista, kärsii riittämättömästä allastilasta, erityisesti ruuhka-aikoina. Pysäköintialueet ovat riittämättömät erityisesti kesäisin, mikä aiheuttaa ruuhkia ja haittaa käyttäjille.

Liikuntakeskuksen tekniset järjestelmät, mukaan lukien ilmanvaihto, lämmitys ja allastekniikka, ovat vanhentuneita ja energiatehottomia. Uimahallin tekninen kunto ja allastekniikka vaativat merkittäviä päivityksiä, jotta ne vastaisivat nykyaikaisia vaatimuksia ja käyttäjien odotuksia. Keskeiset käyttäjäryhmät ovat lapset ja nuoret, urheiluseurojen harrastajat sekä eläkeläiset. Uimahalli on erityisen suosittu lapsiperheiden keskuudessa. Käyttöasteiden analyysi osoittaa, että liikuntakeskus palvelee aktiivisesti paikallista yhteisöä. Käyttäjätarpeiden ymmärtäminen on keskeistä, kun mietitään liikuntakeskuksen tulevia investointeja ja palveluparannuksia.

Liikuntakeskuksen tulevaisuuden kehityssuunnitelmassa ehdotetaan laajamittaisia parannuksia, jotta voidaan vastata kasvavaan käyttäjämäärään ja parantaa käyttäjäkokemusta. Suunnitelmiin kuuluu uusien tilojen rakentaminen tai vanhojen tilojen peruskorjaus sekä teknisten järjestelmien uusiminen.

Tarveselvityksen liikuntakeskukseen ja sen ympäristöön kohdistuu paljon odotuksia niin viikoittaisen liikkumisen kuin vuosittaisten isojen tapahtumien sekä messujen osalta. Onkin tärkeää muodostaa kokonaisvaltainen suunnitelma ja rakentaa kokonaiskuva alueesta, joka palvelee jokaista eri käyttötarkoitusta mahdollisimman monipuolisesti ja tehokkaasti.

Tarveselvitys korostaa tarvetta modernisoida ja laajentaa liikuntakeskusta, jotta se voi palvella kasvavaa käyttäjäkuntaa ja monipuolistaa tarjontaansa. Tarveselvitys auttaa Ylivieskan kaupunkia suunnittelemaan ja toteuttamaan tarvittavat investoinnit liikuntakeskuksen kehittämiseen.